

Padělky skupiny „K“ - noční můra ... (9)

V minulém pokračování našeho seriálu jsme se rozloučili s padělký přetisků PČ 1919 druhu A, a to jejich podtypy Ia a IIa. Ukázali jsme si přitom, že padělatelé pro zvýšení důvěryhodnosti svých výrobků v některých případech použili i tiskovou desku (nebo spíše destičku) obsahující dva štočky – a s tímto nepříjemným faktem se musíme vyrovnat i u padělků přetisků dalších druhů, o nichž budeme v našem seriálu pojednávat; nejen tedy u padělků druhu B, skupiny „a“, jimž budeme věnovat pozornost dnes.

FRANTIŠEK BENEŠ

Tato malá skupina přetisků (Ba) byla použita jen pro dvě trojúhelníkové spěšné známky nominální hodnoty 2 a 5 haléřů. Jde v našem seriálu o první známky, jejichž přetisky mají jinou, než černou barvu. Protože napodobit charakteristickou původní modrou (2 h), resp. černozeleňou (5 h) barvu pravých přetisků bylo pro padělatele mnohem obtížnější, než napodobit barvu černou, rozhodli se v tomto případě vyrobit neexistující „zkusmé tisky“ nebo „chybotisky“ v černé barvě.

Takovou variantu ovšem filatelistická literatura nepopisuje – je proto s podivem, že se přesto našel znalec, který před několika desítkami let několik takových exemplářů označil jako pravé! S tímto názorem však zůstal osamocen, protože další znalci a hlavně sběratelé k těmto „odchylkám“ v černé barvě důvěru nezískali, takže do jejich sbírek a expozitů naštěstí pronikly jen v nepatrném počtu. Dnes si ukážeme, že autoři padělků experimentovali jak s polohou přetisků (v normální a v převrácené poloze), tak s jejich počtem (dvojitě a trojitě), a vyrobili i exempláře se strojovými obtisky.

Všechny padělky (o nichž dnes mluvíme), které jsem měl až dosud příležitost prohlédnout, pocházejí ze stejného štočku, napodobujícího II. typ. Stejně jako u pravého přetisku se zde nachází v první řádce tečka mezi O a Š (PO-ŠTA), ovšem oproti přetiskům zaručeně pravým v nepatrně posunutě poloze, což je důsledkem skutečnosti, že rozměr padě-

laného přetisku je poněkud jiný (postavení první řádky je mírně zkomoleno – vůči 2. a 3. řádce je pootočena šikmo vlevo vzhůru, proti směru hodinových ručiček).¹⁾ To se mohlo stát například při fotografickém přenosu obrazu přetisku, nebo při retuši, kterou padělatelé zřejmě udělali. Přetisk totiž nese řadu charakteristických vad jednotlivých písmen a číslic (různé zářezy a zkomolení), které jsem u přetisků pravých známek nenašel. V tomto případě přitom máme značně jednodušší situaci, protože podle Monografie přetisková deska obsahovala jen 26 polí (2 řady po 13 štočcích), z nichž jen osm bylo II. typu – a pomocí větších pásek a bloků pravých známek ji můžeme rekonstruovat (celý původní otisk se totiž zřejmě nedochoval) a každou ze známek II. typu prozkoumat.

Zajímavá je i skutečnost, že některé z těchto vad se vyskytují i u přetisků druhu B, skupiny b, o nichž budeme pojednávat příště. Jde přitom o přetisky jiného typu a jiného vzájemného postavení řádek a jejich písmen a číslic, což je o to pozoruhodnější. Asi nejnápadnější je to u písmen Š a T (charakteristické zářezy vpravo nahoře – Š, resp. zalití levého ramene – T), která by mohla svědčit o společné fotografické předloze, jež byla padělateli retušována a přizpůsobována (v této fázi poznání však jde samozřejmě o pouhou hypotézu).

Jak jsme už řekli, nepodařilo se padělatelům „trojúhelníkové“ výrobky až na výjimky uplatnit, takže jimi – ve srovnání s dalšími falzy – snad nenapáchali větší škody. To ovšem neznamená, že jich nemohou mít zásobu, kterou budou chtít uvést na trh. Ze zřetelů samozřejmě nemůžeme pustit ani možnost, že by jimi opatřili jiné známky, například hodnotu 1 h PORTO, jejíž II. typ je postavením řádek poměrně podobný – a hlavně: má černou barvu. S vypilovanou (nebo přehlédnutou) tečkou v první řádce na levououčké známce s úzkým O by tímto postupem vznikl exemplář v katalogové ceně 6.000 korun. I proto stojí za to si tento padělek prohlédnout a zapamatovat!

¹⁾ První i druhá řádka jsou navíc poněkud „prohnuté“ – krajní písmena jsou o něco vyšší než ostatní.

Všechny vyobrazené padělky
přetisků byly zhotoveny ze stej-
ného štočku.

Pro větší kontrast přetisků byla
barva známek poněkud potlačena.

